

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1296/2013

z dnia 11 grudnia 2013 r.

w sprawie programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych („EaSI”) i zmieniające decyzję nr 283/2010/UE ustanawiającą Europejski instrument mikrofinansowy na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego Progress

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 46 lit. d), art. 149, art. 153 ust. 2 lit. a) i art. 175 akapit trzeci,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 29 czerwca 2011 r. zatytułowanym „Budżet z perspektywy »Europy 2020«, w którym zaleca się racjonalizację i uproszczenie struktury unijnych instrumentów finansowania, jak również skoncentrowanie ich na wartości dodanej Unii oraz na wpływie i rezultatach, niniejsze rozporządzenie ustanawia program Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (zwany dalej „programem”) w celu zapewnienia kontynuacji i rozwoju działań prowadzonych na podstawie decyzji nr 1672/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 ⁽⁵⁾ oraz decyzji wykonawczej Komisji 2012/733/UE ⁽⁶⁾

⁽¹⁾ Dz.U. C 143 z 22.5.2012, s. 88.

⁽²⁾ Dz.U. C 225 z 27.7.2012, s. 167.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 21 listopada 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym)

⁽⁴⁾ Decyzja nr 1672/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiająca wspólnotowy program na rzecz zatrudnienia i solidarności społecznej – Progress (Dz.U. L 315 z 15.11.2006, s. 1).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii (Dz.U. L 141 z 27.5.2011, s. 1).

⁽⁶⁾ Decyzja wykonawcza Komisji 2012/733/UE w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 odnośnie do kojarzenia ofert zatrudnienia i wniosków o zatrudnienie oraz ich równoważenia oraz ponownego ustanowienia EURES (Dz.U. L 328 z 28.11.2012, s. 21).

i decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 283/2010/UE ustanawiającej europejski instrument mikrofinansowy na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego Progress ⁽⁷⁾ (zwany dalej „instrumentem”).

- (2) Dnia 17 czerwca 2010 r. Rada Europejska zatwierdziła wniosek Komisji dotyczący strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu (strategia „Europa 2020”), w ramach której określono pięć głównych celów (w tym, te, które dotyczą odpowiednio zatrudnienia, walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz edukacji) i siedem inicjatyw przewodnich i która stanowi spójne ramy polityki na najbliższych dziesięć lat. Rada Europejska zaleciła pełną mobilizację odpowiednich instrumentów i strategii Unii w celu ułatwienia osiągnięcia wspólnych celów oraz zachęciła państwa członkowskie do wzmocnienia koordynacji działań.

- (3) Zgodnie z art. 148 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dnia 21 października 2010 r. Rada przyjęła wytyczne dotyczące polityk zatrudnienia, które, wraz z ogólnymi kierunkami polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii przyjętymi zgodnie z art. 121 TFUE, zawierają zintegrowane wytyczne dotyczące strategii „Europa 2020”. Program powinien przyczynić się do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”, ze szczególnym uwzględnieniem zmniejszania ubóstwa i celów w zakresie zatrudnienia określonych w wytycznych dotyczących zatrudnienia. W tym celu program powinien wspierać realizację inicjatyw przewodnich, ze szczególnym uwzględnieniem Europejskiej platformy współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, programu na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia i programu „Mobilna młodzież”, a także pakietu na rzecz zatrudnienia młodzieży.

- (4) W ramach inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020” noszących nazwy „Europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym” oraz „Unia innowacji” innowacje społeczne określa się jako istotne narzędzie umożliwiające stawienie czoła wyzwaniom społecznym związanym ze starzeniem się społeczeństwa, z ubóstwem, z bezrobociem, z nowymi modelami zatrudnienia i stylami życia oraz z oczekiwaniami obywateli dotyczącymi sprawiedliwości społecznej, edukacji i opieki zdrowotnej. Program powinien wspierać

⁽⁷⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 283/2010/UE z dnia 25 marca 2010 r. ustanawiająca europejski instrument mikrofinansowy na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego Progress (Dz.U. L 87 z 7.4.2010, s. 1).

- działania mające na celu wspieranie innowacji społecznych w odpowiedzi na niezaspokajane lub niedostatecznie zaspokajane potrzeby społeczne w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, upowszechniania wysokiego poziomu trwałego zatrudnienia wysokiej jakości, gwarantowania dostatecznej ochrony socjalnej zapobiegającej ubóstwu, polepszania warunków pracy i poprawy dostępu do szkoleń dla osób w trudnej sytuacji, uwzględniając w odpowiedni sposób rolę władz regionalnych i lokalnych. Powinien również być katalizatorem dla tworzenia transnarodowych partnerstw i sieci przez podmioty z sektora publicznego i prywatnego oraz z trzeciego sektora, a także wspierać ich zaangażowanie w tworzenie i stosowanie nowych podejść do zaspokajania pilnych potrzeb społecznych i stawiania czoła wyzwaniom społecznym.
- (5) W szczególności program powinien ułatwiać identyfikację, analizę i rozpowszechnianie innowacyjnych rozwiązań i ich praktyczne wdrażanie poprzez eksperymenty polityki społecznej w celu zapewnienia państwu członkowskim ewentualnego niezbędnego wsparcia w zwiększaniu efektywności rynków pracy oraz dalszym udoskonalaniu ich ram politycznych w zakresie zabezpieczenia i włączenia społecznego. Eksperymenty polityki społecznej oznaczają testowanie w warunkach terenowych projektów innowacji społecznych. Umożliwiają one zbieranie danych o wykonalności innowacji społecznych. Powinna istnieć możliwość szerszego wdrażania sprawdzonych rozwiązań ze wsparciem finansowym z Europejskiego Funduszu Socjalnego (EFS) oraz ze środków pochodzących z innych źródeł.
- (6) Otwarta metoda koordynacji jako instrument o potwierdzonej już elastyczności i skuteczności operacyjnej w obszarach polityki społecznej powinna być wykorzystywana powszechnie i powinna czerpać korzyści z działań wspieranych w ramach programu.
- (7) Postęp na drodze zrównoważonego rozwoju społecznego i środowiskowego w Europie wymaga przewidywania i wypracowania nowych umiejętności i zdolności, prowadząc do poprawy warunków tworzenia miejsc pracy, jakości zatrudnienia i warunków pracy poprzez jednoczesne wspieranie edukacji, rynku pracy i polityki społecznej w połączeniu z przekształcaniem przemysłu i usług. Program powinien zatem przyczynić się do popularyzacji tworzenia trwałych miejsc pracy wysokiej jakości: „zielonych”, „białych” oraz w dziedzinie TIK, a także przewidywania i rozwoju nowych umiejętności i zdolności na potrzeby tych nowych, wysokiej jakości trwałych miejsc pracy, poprzez powiązanie zatrudnienia i polityki społecznej z polityką przemysłową i strukturalną wpierającą przejście na gospodarkę efektywnie wykorzystującą zasoby i gospodarkę niskoemisyjną. Program powinien w szczególności odgrywać rolę katalizatora dla odkrywania potencjału publicznych inwestycji ekologicznych i społecznych oraz lokalnych i regionalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia w zakresie tworzenia miejsc pracy.
- (8) Program powinien, tam gdzie jest to istotne, uwzględnić terytorialny wymiar bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego, a zwłaszcza na rosnące nierówności występujące między regionami i wewnątrz nich, między obszarami wiejskimi i miastami, a także w samych miastach.
- (9) Niezbędna jest konsolidacja społecznego wymiaru rynku wewnętrznego. Biorąc pod uwagę fakt, że należy umocnić zaufanie do rynku wewnętrznego, w tym swobodnego przepływu usług, poprzez poszanowanie praw pracowników, niezbędne jest zapewnienie na całym obszarze Unii równego statusu odpowiednim prawom pracowników i przedsiębiorców dotyczącym swobody przemieszczania się.
- (10) Zgodnie ze strategią „Europa 2020” program powinien opierać się na spójnym podejściu do promowania trwałego zatrudnienia wysokiej jakości oraz walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz zapobieganiu im, jednocześnie uwzględniając potrzebę zapewnienia równości kobiet i mężczyzn. Należy usprawnić i uprościć proces wdrażania programu, głównie poprzez opracowanie zestawu wspólnych przepisów obejmujących, między innymi, cele ogólne oraz ustalenia dotyczące monitorowania i oceny. Program powinien koncentrować się na projektach, niezależnie od ich wielkości, o wyrażonej wartości dodanej dla Unii. Aby zmniejszyć obciążenia administracyjne, program powinien wspierać budowę i rozwój sieci oraz partnerstw. Ponadto należy w większym stopniu stosować uproszczone rozliczanie kosztów (finansowanie w postaci płatności ryczałtowych i według zryczałtowanych stawek), w szczególności przy realizacji programów wspierania mobilności, równocześnie zapewniając przejrzystość procedur. Program powinien stanowić punkt kompleksowej obsługi podmiotów oferujących mikrokredyty na szczeblu Unii, w którym zapewnia się wsparcie w zakresie finansowania mikrokredytów i przedsiębiorczości społecznej, ułatwia dostęp do pożyczek i zapewnia pomoc techniczną.
- (11) Mając na uwadze, że fundusze przeznaczone na program i wstępnie przydzielone na jego poszczególne osie są ograniczone, priorytetowo należy finansować budowanie struktur o wyraźnym efekcie mnożnikowym, które będą korzystne dla dalszych działań i inicjatyw. Ponadto należy wprowadzić odpowiednie środki pozwalające uniknąć powielania lub podwójnego finansowania w ramach innych funduszy lub programów, zwłaszcza w ramach EFS.
- (12) Unia powinna zapewnić sobie rzetelne analizy oparte na faktach w celu wspierania procesu wyznaczania kierunków polityki w obszarze zatrudnienia i spraw społecznych, zwracając szczególną uwagę na wpływ kryzysu finansowego i gospodarczego. Takie dane wnoszą wartość dodaną do działań na poziomie krajowym poprzez nadanie wymiaru europejskiego i umożliwienie porównania pod względem sposobu gromadzenia danych i rozwoju narzędzi statystycznych oraz metod i wspólnych wskaźników w celu uzyskania pełnego obrazu sytuacji w obszarach zatrudnienia, polityki społecznej i warunków pracy w całej Unii oraz zapewnienie wysokiej jakości oceny wydajności i skuteczności programów i strategii w ramach m.in. realizacji celów strategii „Europa 2020”.

- (13) Unia ma wyjątkową możliwość stworzenia platformy na rzecz wymiany przez państwa uczestniczące w programie informacji dotyczących polityki oraz ich wzajemnego uczenia się w obszarach zatrudnienia, ochrony społecznej, włączenia społecznego, a także przedsiębiorczości społecznej. Wiedza na temat strategii realizowanych w innych państwach oraz na temat ich efektów, w tym osiągniętych dzięki eksperymentom polityki społecznej na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, zwiększa liczbę wariantów dostępnych dla osób odpowiedzialnych za wyznaczanie kierunków polityki, pozwalając tym samym na inicjowaniu nowych działań w tym zakresie.
- (14) Zapewnienie minimalnych standardów oraz stałej poprawy warunków pracy w Unii jest kluczowym elementem unijnej polityki społecznej. Unia odgrywa istotną rolę w zapewnieniu dostosowania ram prawnych do zmieniających się modeli pracy i nowych zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa, uwzględniając zasady godnej pracy oraz Inteligentnych regulacji. Unia ma również istotną rolę do odegrania w finansowaniu działań mających na celu zapewnienie zgodności z normami pracy wynikającymi z ratyfikowanych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) i przepisami Unii w zakresie ochrony praw pracowników. Dotyczy to w szczególności działań służących podnoszeniu świadomości (np. za pomocą społecznego znaku jakości), upowszechnianiu informacji i promowaniu debaty na temat kluczowych wyzwań i zagadnień politycznych w odniesieniu do warunków pracy, w tym pomiędzy partnerami społecznymi i innymi zainteresowanymi stronami, a także promowaniu środków służących osiągnięciu równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, inicjowaniu akcji zapobiegawczych i promowaniu kultury zapobiegania w obszarze zdrowia i bezpieczeństwa w pracy.
- (15) Partnerzy społeczni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego odgrywają zasadniczą rolę w promowaniu wysokiej jakości zatrudnienia, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz zwalczaniu bezrobocia. Partnerzy społeczni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego powinni w związku z tym być w stosownych przypadkach zaangażowani we wzajemne uczenie się oraz w opracowywanie, wdrażanie i rozpowszechnianie nowych strategii politycznych. Komisja powinna informować partnerów społecznych i organizacje społeczeństwa obywatelskiego z Unii o wynikach wdrażania programu i wymieniać z nimi poglądy na ten temat.
- (16) Unia wyraża poparcie dla wzmocnienia społecznego wymiaru globalizacji i dla walki z dumpingiem społecznym poprzez promowanie godnej pracy i norm pracy nie tylko w państwach uczestniczących w programie, lecz także na skalę międzynarodową, bezpośrednio w państwach trzecich lub pośrednio poprzez współpracę z organizacjami międzynarodowymi. Dlatego też aby zapewnić pomoc w realizacji celów programu, należy nawiązywać odpowiednie stosunki z państwami trzecimi, które w nim nie uczestniczą, przy jednoczesnym uwzględnieniu wszelkich istotnych umów zawartych między takimi państwami a Unią. Przedstawiciele takich państw trzecich mogą na przykład uczestniczyć w wydarzeniach leżących we wspólnym interesie (takich jak konferencje, warsztaty i seminaria), które odbywają się w państwach uczestniczących w programie. Ponadto powinno się rozwijać współpracę z właściwymi organizacjami międzynarodowymi, w szczególności z MOP i innymi stosownymi agendami Organizacji Narodów Zjednoczonych, z Radą Europy i z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), tak aby możliwa była realizacja programu w sposób uwzględniający rolę takich organizacji.
- (17) Zgodnie z art. 45 i 46 TFUE, w rozporządzeniu (UE) nr 492/2011 określono przepisy mające na celu umożliwienie pracownikom swobody przemieszczania się na niedyskryminacyjnych zasadach poprzez zagwarantowanie ścisłej współpracy pomiędzy centralnymi służbami zatrudnienia państw członkowskich oraz współpracy z Komisją. EURES, Europejska sieć zatrudnienia powinna promować lepsze funkcjonowanie rynków pracy poprzez zwiększanie dobrowolnej transnarodowej i transgranicznej mobilności geograficznej pracowników, zapewnianie większej przejrzystości na rynku pracy, umożliwianie zestawiania wolnych miejsc pracy i wniosków o zatrudnienie oraz wspieranie działań w obszarach pośrednictwa pracy, rekrutacji i usług w zakresie doradztwa na szczeblu krajowym i transgranicznym, tym samym przyczyniając się do realizacji celów strategii „Europa 2020”. Państwa członkowskie powinny być zachęcane do integrowania usług sieci EURES, w stosownych przypadkach udostępniając je w punkcie kompleksowej obsługi.
- (18) Zakres działań sieci EURES powinien zostać rozszerzony poprzez objęcie nią również rozwoju i wspomagania ukierunkowanych programów wspierania mobilności na poziomie Unii – wyłonionych w drodze przetargów – aby obsadzać wolne miejsca pracy w tych obszarach rynku, w których zidentyfikowano braki. Zgodnie z art. 47 TFUE te programy powinny wspierać ułatwianie dobrowolnej mobilności wśród młodych pracowników w Unii. Ukierunkowane programy mobilności, jak te oparte na działaniu przygotowawczym „Twoja pierwsza praca z EURES-em”, powinny ułatwiać młodym ludziom dostęp do ofert zatrudnienia i podejmowanie pracy w innym państwie członkowskim oraz powinny zachęcać pracodawców do oferowania młodym mobilnym pracownikom miejsc pracy. Programy mobilności nie powinny jednak powstrzymywać Unii i państw członkowskich od pomagania młodym ludziom w znalezieniu pracy w ich ojczystym kraju.
- (19) W wielu regionach przygranicznych partnerstwa transgraniczne w ramach EURES odgrywają ważną rolę w tworzeniu prawdziwego europejskiego rynku pracy. Partnerstwa transgraniczne w ramach EURES obejmują co najmniej dwa państwa członkowskie lub jedno państwo członkowskie i inny kraj uczestniczący. W związku z tym mają one wyraźny charakter horyzontalny i unijną wnoszą wartość dodaną. Należy zatem dalej wspierać partnerstwa transgraniczne w ramach EURES za pośrednictwem działań horyzontalnych Unii, z możliwością uzupełnienia ich o zasoby krajowe lub zasoby EFS.

- (20) W ocenie działalności EURES należy wziąć pod uwagę kryteria jakościowe i ilościowe. Ponieważ odpływ pracowników z jednego państwa członkowskiego skutkuje napływem pracowników do innego państwa członkowskiego i zależy od stale zmieniających się warunków na rynku pracy i związanych z nimi tendencji w zakresie mobilności, ocena nie powinna się koncentrować jedynie na napływie lub odpływie pracowników z poszczególnych państw członkowskich, ale również na zbiorczych danych na szczeblu Unii. Ponadto należy mieć na uwadze, iż poradnictwo niekoniecznie przynosi wymierne efekty w zakresie mobilności lub zatrudnienia.
- (21) W ramach strategii „Europa 2020”, w szczególności wytycznej 7 określonej w decyzji Rady 2010/707/UE⁽¹⁾, prowadzenie działalności na własny rachunek i przedsiębiorczość są kluczowymi czynnikami umożliwiającymi osiągnięcie inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.
- (22) Brak dostępu do kredytów, instrumentów kapitałowych lub quasi-kapitałowych jest jedną z głównych przeszkód dla zakładania przedsiębiorstw, w szczególności wśród osób najbardziej oddalonych od rynku pracy. Należy zwiększyć wysiłki w tym obszarze na poziomie krajowym i unijnym w celu zwiększania źródeł i dostępności mikrofinansowania oraz pokrycia zapotrzebowania osób najbardziej potrzebujących, w szczególności osób bezrobotnych, kobiet i osób znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej, które chcą założyć lub rozwijać mikroprzedsiębiorstwo, również w ramach działalności na własny rachunek, ale nie mają dostępu do kredytów. Ponadto mikroprzedsiębiorstwa stanowią większość nowo zakładanych w Unii firm. Dlatego mikrokredyty powinny być środkiem uzyskania wartości dodanej i szybkiego osiągnięcia konkretnych wyników. Pierwszym krokiem było ustanowienie instrumentu przez Parlament Europejski i Radę w 2010 r. Należy udoskonalić działania komunikacyjne dotyczące możliwości mikrofinansowania na szczeblu Unii i państw członkowskich, aby lepiej docierały do osób potrzebujących mikrofinansowania.
- (23) Mikrofinansowanie i wsparcie przedsiębiorczości społecznej powinno docierać do potencjalnych beneficjentów i mieć długofalowe skutki. Powinny one przyczynić się do wysokiego poziomu trwałego zatrudnienia wysokiej jakości oraz służyć jako katalizator zarówno dla polityki gospodarczej, jak i polityki rozwoju lokalnego. Aby maksymalnie zwiększyć szanse na utworzenie rentownych przedsiębiorstw, działaniom obejmującym mikrofinansowanie i przedsiębiorczość społeczną powinny towarzyszyć programy doradcze i szkoleniowe oraz wszelkie istotne informacje, które powinny być regularnie aktualizowane i publicznie udostępniane przez właściwe podmioty finansujące. W tym celu istotne znaczenie ma zapewnienie odpowiedniego finansowania, w tym poprzez EFS.
- (24) Zwiększanie dostępności mikrofinansów na młodym rynku mikrofinansowym Unii wymaga zwiększenia
- potencjału instytucjonalnego podmiotów udzielających mikrokredytu, w szczególności niebankowych instytucji mikrofinansowych, zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. zatytułowanym „Europejska inicjatywa na rzecz rozwoju mikro kredytów dla wsparcia wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” i sprawozdaniem Komisji z dnia 25 lipca 2008 r. zatytułowanym „Wspieranie innowacyjności i przedsiębiorczości kobiet”.
- (25) Gospodarka społeczna i przedsiębiorczość społeczna stanowią integralną część pluralistycznej społecznej gospodarki rynkowej Europy i odgrywają ważną rolę w zapewnianiu większej spójności społecznej w Europie. Opierają się one na zasadach solidarności i odpowiedzialności, wyższości jednostki i celów społecznych nad kapitałem, promowaniu odpowiedzialności społecznej, spójności społecznej i włączenia społecznego. Przedsiębiorstwa społeczne mogą funkcjonować jako siła napędowa przemian społecznych, oferując innowacyjne rozwiązania oraz wspierając rynki pracy sprzyjające włączeniu społecznemu i ogólnodostępnym usługom społecznym. W związku z tym w znacznym stopniu przyczyniają się one do realizacji celów strategii „Europa 2020”. Program powinien zwiększyć dostęp przedsiębiorstw społecznym do różnych rodzajów finansowania poprzez zapewnienie odpowiednich instrumentów, tak by zrealizować ich specyficzne potrzeby finansowe w całym ich cyklu życiowym.
- (26) W celu wykorzystania doświadczenia takich podmiotów jak Grupa Europejskiego Banku Inwestycyjnego, działania oparte na mikrofinansowaniu i przedsiębiorczości społecznej powinny być realizowane przez Komisję pośrednio poprzez powierzenie zadań wdrażania budżetu takim podmiotom, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012⁽²⁾ („rozporządzenie finansowe”). Wykorzystanie zasobów Unii pozwala na skupienie wsparcia na zasadzie dźwigni finansowej ze strony międzynarodowych instytucji finansowych i innych inwestorów, tworzy synergię między działaniami państw członkowskich i Unii, ujednolica podejście, zwiększając tym samym dostępność finansowania dla poszczególnych zagrożonych grup i młodych ludzi i rozszerzenie na nich zasięgu mikrofinansowania. Dostęp do finansowania dla mikroprzedsiębiorstw, w tym osób prowadzących działalność na własny rachunek, oraz przedsiębiorstw społecznych, jest również wzmocniony. Wkład Unii ułatwia zatem rozwój powstającego obecnie sektora przedsiębiorstw społecznych i rynku mikrofinansowego w Unii oraz prowadzenie działań o charakterze transgranicznym. Działania Unii powinny uzupełniać instrumenty finansowe na rzecz mikrofinansowania i przedsiębiorczości społecznej wykorzystywanych przez państwa członkowskie. Podmioty, którym powierzono realizację działań, powinny zapewniać uzyskanie unijnej wartości dodanej i unikać dublowania źródeł finansowania w ramach zasobów Unii.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2010/707/UE z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich (Dz.U. L 308 z 24.11.2010, s. 46).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii i uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

- (27) Zgodnie ze strategią „Europa 2020”, program powinien przyczynić się do podjęcia palącego problemu bezrobocia osób młodych. Należy zatem zapewnić przyszłość młodym osobom i dać im perspektywę odgrywania kluczowej roli w rozwijającym się społeczeństwie i gospodarce w Europie, co ma szczególne znaczenie w dobie kryzysu.
- (28) Program powinien również wskazywać na szczególną rolę i znaczenie małych przedsiębiorstw w odniesieniu do szkolenia, specjalistycznej wiedzy i tradycyjnego know-how, a także zapewnić dostęp młodych ludzi do mikrofinansowania. Program powinien ułatwiać wymianę najlepszych praktyk między państwami członkowskimi i innymi państwami uczestniczącymi w programie we wszystkich tych dziedzinach.
- (29) Działania objęte programem powinny wspierać wdrażanie przez państwa członkowskie i podmioty działające na rynku pracy zalecenia Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r.⁽¹⁾ w zakresie ustanawiania gwarancji dla młodzieży. Zgodnie z tym zaleceniem wszyscy młodzi ludzie w wieku do 25 lat w ciągu czterech miesięcy od uzyskania statusu bezrobotnego lub zakończenia kształcenia formalnego powinni otrzymać dobrej jakości ofertę zatrudnienia, dalszego kształcenia, przygotowania zawodowego lub stażu. Program powinien ułatwiać wymianę najlepszych praktyk między państwami członkowskimi i innymi państwami uczestniczącymi w programie w tym zakresie.
- (30) Zgodnie z art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i art. 8 TFUE należy zapewnić, że program przyczynia się do promowania równości kobiet i mężczyzn we wszystkich swoich osiach i działaniach, w tym poprzez uwzględnianie aspektu równości płci oraz, stosownie do przypadku, poprzez konkretne działania na rzecz zatrudnienia kobiet i włączenia społecznego. Zgodnie z art. 10 TFUE program powinien zapewniać, że realizacja jego priorytetów przyczynia się do zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W celu oceny sposobu uwzględniania kwestii niedyskryminacji przy realizacji działań podejmowanych w ramach programu powinno się prowadzić monitorowanie i ocenę.
- (31) Program Progress na okres 2007-2013 obejmuje sekcje zatytułowane „Walka z dyskryminacją i różnorodność” oraz „Równość płci”, które mają być dalej realizowane i rozwijane w ramach programu „Prawa, równość i obywatelstwo” na okres 2014-2020. Niezmiernie ważne jest jednak dalsze zwracanie dużej uwagi na kwestie równości kobiet i mężczyzn i walki z dyskryminacją we wszystkich stosownych inicjatywach i działaniach objętych niniejszym programem, zwłaszcza
- w zakresie zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy, poprawy warunków pracy oraz propagowania lepszego równoważenia życia zawodowego i prywatnego.
- (32) Zgodnie z art. 9 TFUE i celami strategii „Europa 2020” program powinien przyczynić się do zapewnienia wysokiego poziomu trwałego zatrudnienia wysokiej jakości, zagwarantowania odpowiedniej ochrony socjalnej i zwalczania ubóstwa oraz wykluczenia społecznego, oraz powinien uwzględniać wymogi związane z wysokim poziomem ochrony zdrowia ludzkiego.
- (33) Program powinien uzupełniać inne programy unijne, z zastrzeżeniem, że każdy instrument powinien funkcjonować zgodnie z własnymi szczególnymi procedurami. W ten sposób nie dojdzie do podwójnego finansowania tych samych kosztów kwalifikowalnych. W celu uzyskania wartości dodanej i osiągnięcia istotnej korzyści dzięki wkładowi finansowemu Unii należy wypracować daleko idący efekt synergii pomiędzy programem, innymi programami Unii i funduszami strukturalnymi, zwłaszcza EFS i inicjatywą na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. Program powinien uzupełniać inne programy i inicjatywy unijne koncentrujące się na walce z bezrobociem osób młodych.
- (34) Program należy wdrożyć tak, aby ułatwić udział właściwego organu lub organów każdego państwa członkowskiego w realizacji celów programu.
- (35) W celu zapewnienia większej skuteczności informowania ogółu społeczeństwa oraz w celu wzmocnienia efektu synergii między działaniami komunikacyjnymi podejmowanymi z inicjatywy Komisji zasoby przeznaczone na działania informacyjno-komunikacyjne w ramach niniejszego programu obejmują również komunikację instytucjonalną i udzielanie informacji na temat priorytetów politycznych Unii związanych z ogólnymi celami niniejszego programu.
- (36) W niniejszym rozporządzeniu określa się pulę środków finansowych na cały czas trwania programu, która ma stanowić główną kwotę odniesienia w rozumieniu pkt 17 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia [2 grudnia 2013 r.] pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami⁽²⁾, na potrzeby Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej.
- (37) Interesy finansowe Unii powinny być chronione przez cały cykl wydatkowania za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom, ich wykrywania i analizy, a także odzyskiwania środków straconych, niewłaściwie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

⁽¹⁾ Zalecenie Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży (Dz.U. C 120 z 26.4.2013, s. 1).

⁽²⁾ Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

- (38) W celu zapewnienia, że program jest wystarczająco elastyczny, aby reagować na zmieniające się potrzeby i odnośne priorytety polityczne przez cały czas trwania, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do realokacji środków pomiędzy osiami i na poszczególne sekcje tematyczne w ramach osi programu. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednocześnie, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (39) Aby zapewnić jednolite warunki wykonywania niniejszego rozporządzenia, należy nadać Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (40) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą być osiągnięte w wystarczający sposób przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie – ze względu na ich skalę i skutki – na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMĄJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

PRZEPISY WSPÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się program Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (zwany dalej „programem”), który ma się przyczynić do wdrożenia strategii „Europa 2020”, w tym jej głównych celów, zintegrowanych wytycznych oraz inicjatyw przewodnich poprzez zapewnienie wsparcia finansowego na realizację celów Unii w zakresie promowania wysokiego poziomu trwałego zatrudnienia wysokiej jakości, gwarantowania odpowiedniej i godnej ochrony socjalnej, zwalczania wykluczenia społecznego i ubóstwa oraz poprawy warunków pracy.
2. Program będzie realizowany od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszego rozporządzenia:

- 1) „przedsiębiorstwo społeczne” oznacza przedsiębiorstwo, niezależnie od formy prawnej, które:
- zgodnie z jego aktem założycielskim, statutem lub jakimkolwiek innym dokumentem prawnym dotyczącym założenia przedsiębiorstwa, powstało przede wszystkim w celu osiągnięcia wymiernych, pozytywnych skutków społecznych, nie zaś wygenerowania zysków dla swych właścicieli, członków i udziałowców, i które:
 - świadczy usługi lub wytwarza towary pozwalające na osiągnięcie korzyści społecznych, lub
 - stosuje metodę produkcji towarów lub świadczenia usług, która odzwierciedla jego cel o charakterze społecznym;
 - wykorzystuje wygenerowane zyski przede wszystkim w celu osiągnięcia swojego podstawowego celu i posiada określone procedury i zasady dotyczące podziału zysków między udziałowców i właścicieli, które gwarantują, że taki podział nie wpływa negatywnie na cel podstawowy; i
 - jest zarządzane w przedsiębiorczy, odpowiedzialny i przejrzysty sposób, w szczególności poprzez zaangażowanie pracowników, klientów i zainteresowanych stron, których dotyczy działalność gospodarcza prowadzona przez przedsiębiorstwo;
- 2) „mikrokredyt” oznacza kredyt w wysokości do 25 000 EUR;
- 3) „mikroprzedsiębiorstwo” oznacza przedsiębiorstwo, w tym osobę prowadzącą działalność na własny rachunek, które zatrudnia mniej niż 10 pracowników i którego obrót roczny lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 mln EUR, zgodnie z zaleceniem Komisji (WE) nr 2003/361/WE⁽²⁾;
- 4) „mikrofinanse” obejmują gwarancje, mikrokredyty, kapitałowe i quasi-kapitałowe instrumenty inwestycyjne przeznaczone dla osób i mikroprzedsiębiorstw mających trudności z dostępem do kredytów;
- 5) „innowacje społeczne” to innowacje, które zarówno w odniesieniu do swych celów, jak i środków mają społeczny charakter, a w szczególności te, które odnoszą się do rozwoju i realizacji nowych idei (dotyczących produktów, usług i modeli), które jednocześnie zaspokajają potrzeby społeczne i tworzą nowe relacje lub współpracę, w ten sposób przynosząc korzyści dla społeczeństwa i zwiększając jego zdolność do działania;

⁽²⁾ Zalecenie Komisji (WE) nr 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

6) „eksperymenty polityki społecznej” oznaczają interwencje w zakresie tej polityki, które zapewniają nowatorskie rozwiązania potrzeb społecznych, realizowane na małą skalę i w warunkach zapewniających możliwość oceny ich wpływu, zanim zostaną powtórzone w większej skali, jeżeli wyniki okażą się przekonujące.

Artykuł 3

Struktura programu

1. Program składa się z następujących trzech komplementarnych osi:

- a) osi Progress, która wspiera działania w zakresie opracowywania, wdrażania, monitorowania i oceny unijnych instrumentów i polityki, o których mowa w art. 1, oraz odpowiednich przepisów prawa Unii, a także promowanie tworzenia polityki opartej na faktach, innowacji społecznych i postępu społecznego, we współpracy z partnerami społecznymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i podmiotami publicznymi i prywatnymi;
- b) osi EURES, która ma na celu wspieranie działalności sieci EURES, a mianowicie wyspecjalizowanych służb ustanowionych przez EOG i Konfederację Szwajcarską, we współpracy z partnerami społecznymi, innymi podmiotami świadczącymi usługi w zakresie zatrudnienia i innymi zainteresowanymi stronami, aby budować system wymiany i rozpowszechniania informacji oraz rozwijać inne formy współpracy, jak partnerstwa transgraniczne, służące promowaniu dobrowolnej mobilności geograficznej pracowników na uczciwych zasadach i osiągnięciu wysokiego poziomu zatrudnienia o wysokiej jakości;
- c) osi mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej, która zwiększa dostęp do finansowania osobom prawnym i fizycznym oraz zwiększa jego dostępności zgodnie z art. 26.

2. Przepisy wspólne zawarte w niniejszym tytule mają zastosowanie do wszystkich trzech osi określonych w ust. 1 lit. a), b) i c), niezależnie od przepisów szczególnych zawartych w tytule II.

Artykuł 4

Cele ogólne programu

1. Program obejmuje działania ukierunkowane na osiągnięcie następujących celów ogólnych:

- a) zwiększenie zaangażowania wśród osób odpowiedzialnych za wyznaczanie kierunków polityki na wszystkich poziomach oraz realizacja konkretnych i skoordynowanych działań na szczeblu Unii i państw członkowskich w odniesieniu do unijnych celów w obszarach, o których mowa w art. 1, w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi oraz organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i podmiotami publicznymi i prywatnymi;
- b) wspieranie budowania odpowiednich, dostępnych i wystarczających systemów zabezpieczenia społecznego i rynków pracy oraz ułatwanie przeprowadzenia politycznych reform

w obszarach, o których mowa w art. 1, szczególnie poprzez promowanie godnej pracy i godziwych warunków pracy, kultury prewencji w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, zdrowszego równoważenia życia zawodowego i prywatnego i dobrych rządów w zakresie celów społecznych, w tym konwergencji, a także wzajemnego uczenia się oraz innowacji społecznych;

- c) zapewnienie skutecznego stosowania prawa Unii dotyczącego obszarów, o których mowa w art. 1, oraz, w razie potrzeby, przyczynianie się do modernizacji prawa Unii zgodnie z zasadami godnej pracy i z uwzględnieniem zasad „inteligentnych regulacji”;
- d) promowanie dobrowolnej mobilności geograficznej pracowników na uczciwych zasadach oraz zwiększenie możliwości zatrudnienia poprzez budowanie wysokiej jakości i sprzyjających włączeniu społecznemu, otwartych i dostępnych dla wszystkich unijnych rynków pracy przy jednoczesnym przestrzeganiu swobody przemieszczania się;
- e) promowanie zatrudnienia i włączenia społecznego poprzez zwiększenie poziomu mikrofinansów i dostępu do nich dla osób w trudnej sytuacji, które chcą założyć mikroprzedsiębiorstwo, oraz dla istniejących mikroprzedsiębiorstw, a także poprzez zwiększanie dostępu do środków finansowych dla przedsiębiorstw społecznych.

2. Przy osiągnięciu powyższych celów w ramach programu, we wszystkich jego osiach i działaniach, dąży się do:

- a) zwracania szczególnej uwagi na grupy w trudnej sytuacji, takich jak osoby młode;
- b) promowania równości kobiet i mężczyzn, w tym poprzez uwzględnianie aspektu równości płci oraz, stosownie do przypadku, sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci;
- c) zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub wyznanie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną;
- d) promowania, przy definiowaniu i wdrażaniu strategii i działań na poziomie unijnym, wysokiego poziomu trwałego zatrudnienia wysokiej jakości, gwarantowania odpowiedniej i godnej ochrony społecznej, zwalczania długotrwałego bezrobocia i walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Artykuł 5

Budżet

1. Pula środków finansowych na wdrażanie programu w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2020 r. wynosi 919 469 000 EUR w cenach bieżących.

2. Na realizację działań w ramach osi określonych w art. 3 ust. 1 przydziela się kwoty odpowiadające poniższym orientacyjnym wartościom procentowym:

- a) 61 % na oś Progress;

- b) 18 % na oś EURES;
- c) 21 % na oś mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej.

3. Komisja może wykorzystać do 2 % puli środków finansowych, o której mowa w ust. 1, w celu finansowania wydatków operacyjnych na wsparcie wdrażania programu.

4. Komisja może korzystać z puli środków finansowych, o której mowa w ust. 1, w celu finansowania pomocy technicznej lub administracyjnej, w szczególności w odniesieniu do audytu, zlecenia tłumaczeń, organizowania spotkań ekspertów i działań o charakterze informacyjno-komunikacyjnym z wzajemną korzyścią dla Komisji i beneficjentów.

5. Parlament Europejski i Rada zatwierdzają roczne środki w granicach określonych w wieloletnich ramach finansowych.

Artykuł 6

Wspólne działanie

Działania kwalifikowalne w ramach programu mogą być wdrażane wraz z innymi instrumentami unijnymi, pod warunkiem że działania te są zgodne z celami programu i innych przedmiotowych instrumentów.

Artykuł 7

Spójność i komplementarność

1. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, zapewnia spójność i komplementarność działań realizowanych w ramach programu z innymi działaniami Unii, takimi jak europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne (ESIF) wymienione we wspólnych ramach strategicznych określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013⁽¹⁾, w szczególności działaniami finansowanymi ze środków EFS.

2. Program uzupełnia inne programy Unii, bez uszczerbku dla szczególnych procedur tych programów. Te same koszty kwalifikowalne nie podlegają podwójnemu finansowaniu, zaś pomiędzy programem, innymi programami Unii i ESIF, zwłaszcza EFS, wypracowuje się daleko idący efekt synergii.

3. Działania wspierane w ramach programu są zgodne z prawem unijnym i krajowym, w tym z przepisami dotyczącymi pomocy państwa, a także z podstawowymi konwencjami MOP.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności (Zob. s. 320 niniejszego Dziennika Urzędowego).

4. Spójność i komplementarność zapewniona jest również dzięki zdecydowanemu zaangażowaniu władz lokalnych i regionalnych.

Artykuł 8

Współpraca z właściwymi podmiotami

Komisja nawiązuje niezbędne stosunki z Komitetem Zatrudnienia, Komitetem Ochrony Socjalnej, Komitetem Doradczym ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy, grupą dyrektorów generalnych ds. stosunków pracy oraz Komitetem Doradczym ds. Swobodnego Przepływu Pracowników, aby były one regularnie i należycie informowane o postępach w realizacji Programu. Komisja informuje ponadto inne komitety, które zajmują się strategiami politycznymi, instrumentami i działaniami o istotnym znaczeniu dla programu.

Artykuł 9

Rozpowszechnianie wyników i komunikacja

1. Komisja informuje zainteresowane podmioty unijne, w tym partnerów społecznych i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, o wynikach wdrażania programu i zachęca je do wymiany poglądów na ten temat.

2. Wyniki działań realizowanych w ramach programu należy regularnie i odpowiednio przekazywać i rozpowszechniać w Parlamencie Europejskim, Radzie, Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym i Komitecie Regionów, a także wśród partnerów społecznych i społeczeństwa, aby zmaksymalizować ich wpływ, trwałość oraz wartość dodaną dla Unii.

3. Działania w zakresie komunikacji służą również komunikacji instytucjonalnej priorytetów politycznych Unii w takim zakresie, w jakim są one związane z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia, oraz publicznemu upowszechnianiu informacji na temat tych priorytetów.

Artykuł 10

Przepisy finansowe

1. Komisja zarządza instrumentem zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

2. W umowie o udzieleniu dotacji określa się, która część wkładu finansowego Unii będzie opierała się na zwrocie rzeczywistych kwalifikowalnych kosztów, a która na zryczałtowanych stawkach, kosztach jednostkowych lub płatnościach ryczałtowych.

Artykuł 11

Ochrona interesów finansowych Unii

1. W trakcie realizacji działań finansowanych na mocy niniejszego programu Komisja zapewnia ochronę interesów finansowych Unii przez stosowanie odpowiednich środków zapobiegających nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole, a także, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie, głównie w drodze potrącenia, niewłaściwie wypłaconych

kwot, ale, w razie potrzeby, przez stosowanie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających kar, zgodnie z art. 325 TFUE, rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95⁽¹⁾ oraz zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

2. Komisji lub jej przedstawicielom oraz Trybunałowi Obrachunkowemu nadaje się upoważnienie do przeprowadzania audytu, na podstawie dokumentów i w ramach kontroli na miejscu, w odniesieniu do wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców, podwykonawców, którzy otrzymali środki unijne w ramach programu.

3. Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾ i w rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96⁽³⁾, aby stwierdzić, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działania wywierające wpływ na interesy finansowe Unii w związku z umową o udzieleniu dotacji lub decyzją o udzieleniu dotacji bądź zamówieniem finansowanym w ramach programu.

4. Nie naruszając przepisów zawartych w ust. 1, 2 i 3, zamówienia, umowy o udzieleniu dotacji i decyzje o udzieleniu dotacji, wynikające z wdrożenia niniejszego programu zawierają przepisy wyraźnie upoważniające Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do przeprowadzania audytów i dochodzeń, o których mowa w tych ustępach, zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami.

Artykuł 12

Monitorowanie

Do celów regularnego monitorowania programu oraz wprowadzania wszelkich koniecznych dostosowań jego priorytetów w zakresie polityki i finansowania, Komisja sporządza pierwsze sprawozdanie jakościowe i ilościowe z monitorowania obejmujące pierwszy rok, a następnie trzy sprawozdania obejmujące okresy dwóch lat i przesyła te sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Sprawozdania przekazują się też do wglądu Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów. Sprawozdania z monitorowania obejmują wyniki programu oraz zakres, w jakim stosowano zasady równości kobiet i mężczyzn i uwzględnianie w programie aspektu płci oraz w jaki sposób kwestie walki z dyskryminacją, w tym kwestie dostępności, zostały podjęte w ramach działań objętych programem. Sprawozdania udostępnia się publicznie celem zwiększenia przejrzystości programu.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie (UE, Euratom) nr 883/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

Artykuł 13

Ocena

1. Ocenę śródkresową programu przeprowadza się w terminie do dnia 1 lipca 2017 r., aby zmierzyć pod względem jakościowym i ilościowym postępy w osiągnięciu celów programu, zająć się środowiskiem społecznym w Unii i wszelkimi większymi zmianami wprowadzonymi ustawodawstwem Unii, sprawdzić, czy udostępnione środki programu zostały wykorzystane w efektywny sposób oraz oszacować wniesioną wartość dodaną dla Unii. Wyniki tej oceny śródkresowej są przedstawiane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

2. Jeżeli ocena, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, lub ocena przeprowadzona na mocy art. 19 decyzji nr 1672/2006/WE lub art. 9 decyzji nr 283/2010/UE wykaże istotne uchybienia programu, Komisja, w stosownych przypadkach, przedstawi wniosek Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, w tym odpowiednie poprawki do programu uwzględniające wynik oceny.

3. Przed złożeniem jakiegokolwiek wniosku o przedłużenie okresu realizacji programu po 2020 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów ocenę zalet i wad koncepcji programu w latach 2014–2020.

4. Do dnia 31 grudnia 2022 r. Komisja przeprowadza ocenę ex post wpływu programu i jego wartości dodanej dla Unii oraz przedstawia sprawozdanie zawierające tę ocenę Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów. Sprawozdanie to będzie ogólnie dostępne.

TYTUŁ II

PRZEPISY SZCZEGÓLNE DLA OSI PROGRAMU

ROZDZIAŁ I

Oś Progress

Artykuł 14

Sekcje tematyczne i finansowanie

1. Oś Progress wspiera działania w co najmniej jednej z sekcji tematycznych wyszczególnionych w lit. a), b) i c). Przez cały czas trwania programu orientacyjny przydział kwot określony w art. 5 ust. 2 lit. a) pomiędzy poszczególne sekcje uwzględnia następujące minimalne wartości procentowe:

- zatrudnienie, w szczególności na walkę z bezrobociem osób młodych: 20 %;
- ochrona socjalna, włączenie społeczne oraz zapobieganie ubóstwu i jego ograniczanie: 50 %;
- warunki pracy: 10 %.

Jakakolwiek pozostała część kwoty będzie przydzielona na jedną lub więcej sekcji tematycznych, o których mowa w lit. a), b) lub c), lub na ich kombinację.

2. 15–20 % całkowitych przydziałów na oś Progress, w ramach jej różnych sekcji tematycznych, jest przeznaczone na promowanie eksperymentów społecznych jako metody testowania i oceny innowacyjnych rozwiązań w celu zwiększenia ich zastosowania.

Artykuł 15

Cele szczegółowe

Oprócz celów ogólnych określonych w art. 4 program obejmuje poniższe cele szczegółowe osi Progress:

- a) opracowanie i rozpowszechnianie wysokiej jakości wiedzy w zakresie analiz porównawczych w celu zapewnienia, aby unijne polityki w obszarach, o których mowa w art. 1, były oparte na rzetelnych danych oraz aby odpowiadały potrzebom, wyzwaniom i warunkom w poszczególnych państwach członkowskich i innych państwach uczestniczących w programie;
- b) ułatwienie skutecznej i wszechstronnej wymiany informacji, skutecznego i kompleksowego wzajemnego uczenia się oraz skutecznego i pluralistycznego dialogu dotyczącego unijnych polityk w obszarach, o których mowa w art. 1, na poziomie unijnym, krajowym i międzynarodowym, aby pomóc państwu członkowskim i innym państwom uczestniczącym w programie w opracowywaniu ich strategii i państw członkowskich we wdrażaniu prawa Unii;
- c) zapewnienie wsparcia finansowego przeznaczonego na testowanie innowacji w ramach polityki społecznej i polityki rynku pracy, oraz, w razie potrzeby, na budowanie potencjału głównych podmiotów w zakresie opracowywania i realizowania eksperymentów polityki społecznej oraz udostępnianie informacji i wiedzy specjalistycznej o istotnym znaczeniu;
- d) zapewnienie organizacjom unijnym i krajowym wsparcia finansowego przeznaczonego na zwiększenie ich możliwości w zakresie opracowywania, promowania i wspierania wdrażania unijnych instrumentów i polityk, o których mowa w art. 1 i odpowiednich przepisach prawa Unii.

Artykuł 16

Rodzaje działań

W ramach osi programu mogą być finansowane poniższe rodzaje działań:

1. Działania analityczne:

- a) gromadzenie danych i statystyk – z uwzględnieniem kryteriów zarówno jakościowych, jak i ilościowych – jak również opracowywanie wspólnych metodyk, klasyfikacji, mikrosymulacji, wskaźników i poziomów odniesienia, w stosownych przypadkach z podziałem na płeć i grupy wiekowe;

- b) przeprowadzanie sondaży, badań i analiz oraz sporządzanie sprawozdań, w tym poprzez finansowanie sieci ekspertów i pogłębianie wiedzy fachowej w zakresie sekcji tematycznych;

- c) przeprowadzanie ocen jakościowych i ilościowych oraz ocen skutków przez podmioty publiczne i prywatne;

- d) monitorowanie oraz ocena transpozycji i stosowania prawa Unii;

- e) przygotowywanie i przeprowadzanie eksperymentów polityki społecznej jako metody testowania i oceny innowacyjnych rozwiązań w celu zwiększenia ich zastosowania;

- f) rozpowszechnianie wyników tych działań analitycznych.

2. Działania w zakresie wzajemnego uczenia się, podnoszenia świadomości i rozpowszechniania wiedzy:

- a) wymiana i rozpowszechnianie dobrych praktyk, innowacyjnych metod i doświadczeń, przeprowadzanie wzajemnych ocen i analiz porównawczych oraz wzajemne uczenie się, na poziomie europejskim;

- b) organizowanie wydarzeń, konferencji i seminariów w ramach prezydencji Rady;

- c) organizowanie szkoleń dla prawników-praktyków i osób prowadzących działalność polityczną;

- d) sporządzanie i publikowanie przewodników, sprawozdań i materiałów edukacyjnych, a także działania informacyjne i komunikacyjne oraz prezentowanie w mediach działań wspieranych przez program;

- e) działania informacyjne i komunikacyjne;

- f) opracowywanie i obsługa systemów informacyjnych w celu wymiany i rozpowszechniania informacji na temat polityki i przepisów Unii oraz rynku pracy.

3. Wsparcie w odniesieniu do poniższych elementów:

- a) pokrycie kosztów operacyjnych kluczowych sieci ogólnoeuropejskich, których działalność jest związana z celami osi Progress oraz przyczynia się do ich osiągnięcia;

- b) budowanie potencjału organów administracji krajowych i wyspecjalizowanych służb odpowiedzialnych za promowanie mobilności geograficznej, ustanowionych przez państwa członkowskie i dostawców mikrokredytów;

- c) organizowanie grup roboczych obejmujących urzędników krajowych i zajmujących się monitorowaniem wdrażania prawa Unii;

- d) tworzenie sieci kontaktów i współpracy między wyspecjalizowanymi instytucjami oraz innymi zainteresowanymi podmiotami, organami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi oraz służbami zatrudnienia na szczeblu europejskim;
- e) finansowanie centrów monitorowania na szczeblu europejskim, w tym poświęconych głównym sekcjom tematycznym;
- f) wymiany pracowników pomiędzy administracjami krajowymi.

Artykuł 17

Współfinansowanie unijne

Jeżeli działania w ramach osi Progress są finansowane w następstwie zaproszenia do składania wniosków, mogą one otrzymać współfinansowanie unijne, które nie przekracza, co do zasady, 80 % łącznych wydatków kwalifikowalnych. Jakikolwiek wsparcie finansowe ponad ten pułap zostaje przyznane jedynie w odpowiednio uzasadnionych, wyjątkowych przypadkach.

Artykuł 18

Uczestnictwo

1. Oś Progress jest otwarta dla:
 - a) państw członkowskich;
 - b) państw EOG, zgodnie z Porozumieniem o EOG, oraz państw członkowskich EFTA;
 - c) krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów, zgodnie z ogólnymi zasadami i warunkami określonymi w zawartych z nimi umowach dotyczących ich uczestnictwa w programach unijnych.
2. Oś Progress jest otwarta dla wszystkich organów, podmiotów i instytucji, publicznych lub prywatnych, w szczególności dla:
 - a) organów krajowych, regionalnych i lokalnych;
 - b) służb zatrudnienia;
 - c) wyspecjalizowanych instytucji określonych w prawie Unii;
 - d) partnerów społecznych;
 - e) organizacji pozarządowych;
 - f) instytucji szkolnictwa wyższego i instytutów badawczych;
 - g) ekspertów w dziedzinie oceny, w tym oceny skutków;
 - h) krajowych urzędów statystycznych;
 - i) mediów.

3. Komisja może współpracować z organizacjami międzynarodowymi, w szczególności z Radą Europy, OECD, MOP, z innymi agendami Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz z Bankiem Światowym.

4. Komisja może prowadzić współpracę z państwami trzecimi nieuczestniczącymi w programie. Przedstawiciele tych państw trzecich mają możliwość uczestniczenia w wydarzeniach leżących we wspólnym interesie (takich jak konferencje, warsztaty i seminaria), które odbywają się w państwach uczestniczących w programie, a koszty ich uczestnictwa mogą być pokrywane ze środków dostępnych w ramach programu.

ROZDZIAŁ II

Oś EURES

Artykuł 19

Sekcje tematyczne i finansowanie

Oś EURES wspiera działania w jednej lub więcej sekcji tematycznych wyszczególnionych w lit. a), b) i c). Przez cały czas trwania programu do orientacyjnego przydziału kwot określonego w art. 5 ust. 2 lit. b) pomiędzy poszczególne sekcje mają zastosowanie następujące minimalne wartości procentowe:

- a) przejrzystość ofert pracy, wniosków o zatrudnienie i wszystkich powiązanych informacji dla kandydatów i pracodawców: 32 %;
- b) opracowanie usług w zakresie rekrutacji i zatrudniania pracowników poprzez zestawianie wolnych miejsc pracy i wniosków o zatrudnienie na szczeblu Unii, w szczególności ukierunkowane programy wspierania mobilności: 30 %;
- c) partnerstwa transgraniczne: 18 %.

Jakakolwiek pozostała część zostaje przydzielona na jedną lub więcej sekcji tematycznych, o których mowa w lit. a), b) i/lub c), lub na ich kombinację.

Artykuł 20

Cele szczegółowe

Oprócz celów ogólnych określonych w art. 4 program obejmuje poniższe cele szczegółowe w ramach osi EURES:

- a) zapewnienie, aby oferty zatrudnienia oraz wnioski o zatrudnienie i odnośne informacje oraz doradztwo, a także wszystkie powiązane informacje, takie jak te dotyczące warunków życia i pracy, były przejrzyste odpowiednio dla ewentualnych kandydatów i pracodawców. Cel ten należy osiągnąć poprzez wymianę i rozpowszechnianie tych informacji na szczeblu transnarodowym, międzyregionalnym oraz transgranicznym przy zastosowaniu standardowych form interoperacyjności w odniesieniu do wolnych miejsc pracy i wniosków o zatrudnienie, jak również poprzez inne odpowiednie środki, takie jak indywidualne poradnictwo i programy doradcze, zwłaszcza dla osób o niskich kwalifikacjach;

- b) wspieranie świadczenia usług EURES propagujących rekrutację i zatrudnienie pracowników na trwałych miejscach pracy wysokiej jakości poprzez zestawienie wolnych miejsc pracy i wniosków o zatrudnienie; wsparcie usług EURES powinno obejmować różne etapy pośrednictwa pracy – począwszy od przygotowania przed rekrutacją do pomocy udzielanej po znalezieniu pracy – w celu zagwarantowania skutecznej integracji kandydata z rynkiem pracy; przedmiotowe usługi wsparcia mogą obejmować ukierunkowane programy wspierania mobilności mające na celu zapewnienie wolnych miejsc pracy w określonych sektorach, zawodach, państwach lub grupie państw, lub w przypadku określonych grup pracowników, na przykład młodzieży, która jest bardziej skłonna do mobilności, gdy stwierdzono jednoznaczną potrzebę ekonomiczną.

Artykuł 21

Rodzaje działań

Oś EURES może być wykorzystana do finansowania działań na rzecz promowania dobrowolnej mobilności osób w Unii w poszanowaniu zasady równego traktowania oraz na rzecz likwidacji przeszkód w mobilności, a w szczególności:

- a) rozwój i działania partnerstw transgranicznych EURES na wniosek służb terytorialnych właściwych dla regionów przygranicznych;
- b) zapewnienie informacji, poradnictwa, pośrednictwa pracy i usług w zakresie rekrutacji pracownikom transgranicznym;
- c) rozwój wielojęzycznej platformy cyfrowej do zestawiania wolnych miejsc pracy i ogłoszeń o poszukiwaniu pracy;
- d) rozwój ukierunkowanych programów wspierania mobilności – wyłonionych w drodze przetargu – mających na celu zapewnienie wolnych miejsc pracy w przypadku stwierdzenia braków na rynku pracy lub udzielenie pomocy pracownikom, którzy są mobilni, gdy stwierdzono jednoznaczną potrzebę ekonomiczną;
- e) wzajemne uczenie się podmiotów EURES i szkolenie doradców EURES, w tym doradców partnerstwa transgranicznego EURES;
- f) działania informacyjne i komunikacyjne służące podnoszeniu świadomości na temat korzyści mobilności geograficznej i zawodowej oraz działań i usług świadczonych przez EURES.

Artykuł 22

Współfinansowanie unijne

Jeżeli działania w ramach osi EURES są finansowane w następstwie zaproszenia do składania wniosków, mogą one otrzymać współfinansowanie unijne, które nie przekracza, co do zasady, 95 % łącznych wydatków kwalifikowalnych. Jakiegokolwiek wsparcie finansowe ponad ten pułap zostaje przyznane jedynie w odpowiednio uzasadnionych, wyjątkowych przypadkach.

Artykuł 23

Monitorowanie tendencji w zakresie mobilności

W celu wykrywania niekorzystnych skutków mobilności geograficznej powstających w związku z wewnątrzunijną mobilnością geograficzną oraz zapobiegania im, Komisja - wraz z państwami członkowskimi, zgodnie z art. 12 rozporządzenia (UE) nr 492/2011 - regularnie monitoruje tendencje w zakresie mobilności.

Artykuł 24

Uczestnictwo

1. Oś EURES jest otwarta dla:
 - a) państw członkowskich;
 - b) państw EOG, zgodnie z Porozumieniem o EOG, oraz Konfederacji Szwajcarskiej, zgodnie z Umową między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób ⁽¹⁾.
2. Oś EURES jest otwarta dla wszystkich podmiotów i instytucji ustanowionych przez dane państwo członkowskie lub Komisję, które spełniają warunki uczestnictwa w działaniach EURES, określonych w decyzji wykonawczej Komisji 2012/733/UE. Powyższe podmioty i instytucje obejmują w szczególności:
 - a) organy krajowe, regionalne i lokalne;
 - b) służby zatrudnienia;
 - c) organizacje partnerów społecznych i inne zainteresowane strony.

ROZDZIAŁ III

Oś mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej

Artykuł 25

Sekcje tematyczne i finansowanie

Oś mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej wspiera działania w co najmniej jednej z sekcji tematycznych wyszczególnionych w lit. a) i b). Przez cały czas trwania programu orientacyjny przydział kwot, określony w art. 5 ust. 2 lit. c) pomiędzy poszczególne sekcje uwzględnia następujące minimalne wartości procentowe:

- a) mikrofinanse dla grup w trudnej sytuacji i mikroprzedsiębiorstw: 45 %;
- b) przedsiębiorczość społeczna: 45 %.

⁽¹⁾ Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 6.

Jakakolwiek pozostała część zostaje przydzielona na jedną lub więcej sekcji tematycznych, o których mowa w lit. a) lub b), lub na ich kombinację.

Artykuł 26

Cele szczegółowe

Oprócz celów ogólnych określonych w art. 4 program obejmuje poniższe cele szczegółowe w ramach osi mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej:

- a) zwiększenie poziomu mikrofinansów i dostępu do nich dla:
 - (i) osób w trudnej sytuacji pozbawionych pracy lub zagrożonych utratą pracy, lub mających trudności z wejściem lub powrotem na rynek pracy, jak również osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym lub znajdujących się w niekorzystnej sytuacji pod względem dostępu do tradycyjnego rynku kredytowego oraz skłonnych założyć lub rozwijać własne mikroprzedsiębiorstwo;
 - (ii) mikroprzedsiębiorstw – zarówno w fazie rozruchu, jak i rozwoju – w szczególności mikroprzedsiębiorstw, w których zatrudnione są osoby, o których mowa w ppkt (i);
- b) zwiększenie potencjału instytucjonalnego dostawców mikro-kredytów;
- c) wspieranie rozwoju rynku inwestycji społecznych i ułatwianie przedsiębiorstwom społecznym dostępu do finansowania poprzez udostępnianie kapitału własnego, quasi-kapitału własnego, instrumentów pożyczkowych i dotacji do 500 000 EUR przedsiębiorstwom społecznym, które albo mają obrót roczny nieprzekraczający 30 mln EUR albo roczny bilans ogółem nieprzekraczający 30 mln EUR, i które same nie są przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania.

Aby zachować uzupełniający charakter, Komisja i państwa członkowskie – w swoich odpowiednich obszarach kompetencji – ściśle koordynują powyższe działania z działaniami podejmowanymi w ramach polityki spójności i polityki krajowej.

Artykuł 27

Rodzaje działań

W ramach osi mikrofinansów i przedsiębiorstw społecznych może być udzielone wsparcie dla mikrofinansów i przedsiębiorstw społecznych, w celu budowania potencjału instytucjonalnego, w szczególności poprzez instrumenty finansowe przewidziane w tytule VIII części pierwszej rozporządzenia finansowego.

Artykuł 28

Uczestnictwo

1. W działaniach należących do osi mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej mogą uczestniczyć podmioty publiczne i prywatne ustanowione na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w państwach, o których mowa w art. 18 ust. 1, i zajmujące się w tych państwach:

- a) dostarczaniem mikrofinansów dla osób i mikroprzedsiębiorstw; lub
- b) finansowaniem przedsiębiorstw społecznych.

2. Komisja zapewnia dostępność wsparcia w ramach osi, w poszanowaniu zasady niedyskryminacji, dla wszystkich podmiotów publicznych i prywatnych w państwach członkowskich.

3. Aby dotrzeć do beneficjentów końcowych i budować konkurencyjne i rentowne mikroprzedsiębiorstwa, podmioty publiczne i prywatne, które prowadzą działalność, o której mowa w ust. 1 lit. a), ściśle współpracują z organizacjami, w tym z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, reprezentującymi interesy końcowych beneficjentów mikrokredytów oraz z organizacjami, zwłaszcza z organizacjami wspieranymi ze środków EFS, oraz organizują programy doradcze i szkoleniowe dla takich beneficjentów końcowych. W tym kontekście zarówno przed, jak i po utworzeniu mikroprzedsiębiorstwa zapewniony jest wystarczający monitoring beneficjentów.

4. Podmioty publiczne i prywatne, które prowadzą działalność, o której mowa w ust. 1 lit. a), przestrzegają wysokich standardów dotyczących zarządzania, administrowania i ochrony klienta zgodnie z „Kodeksem dobrych praktyk w zakresie udzielania mikrokredytów na terenie UE” oraz dążą do zapobiegania nadmiernemu zadłużeniu osób i przedsiębiorstw np. w wyniku udzielania im kredytów o bardzo wysokich odsetkach lub na warunkach prowadzących do ich niewypłacalności.

Artykuł 29

Wkład finansowy

Z wyjątkiem wspólnych działań, środki finansowe przydzielone do osi mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej pokrywają całkowite koszty działań realizowanych za pomocą instrumentów finansowych, w tym zobowiązania płatnicze wobec pośredników finansowych, takie jak straty wynikające z gwarancji, opłaty z tytułu zarządzania wkładem Unii pobierane przez podmioty zarządzające oraz wszelkie pozostałe koszty kwalifikowalne.

Artykuł 30

Zarządzanie

1. Do celów wdrożenia instrumentów i dotacji, o których mowa w art. 27 Komisja zawiera umowy z podmiotami wymienionymi w art. 139 ust. 4 rozporządzenia finansowego, w szczególności z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym i Europejskim Funduszem Inwestycyjnym. Umowy te powinny zawierać szczegółowe przepisy dotyczące realizacji zadań powierzonych tym podmiotom, w tym przepisy określające konieczność zapewnienia dodatkowości i koordynacji w odniesieniu do istniejących unijnych i krajowych instrumentów finansowych oraz wyważonego rozdzielania środków między państwami członkowskimi i innymi państwami uczestniczącymi. Instrumenty finansowe w ramach tytułu VIII części pierwszej rozporządzenia finansowego mogą być zapewniane poprzez specjalny instrument inwestycyjny, który może być finansowany ze środków programu, innych inwestorów lub z obydwu tych źródeł.

2. Specjalny instrument inwestycyjny, o którym mowa w ust. 1, może zapewniać m.in. pożyczki, instrumenty podziału ryzyka i kapitał własny dla pośredników lub bezpośrednie źródło finansowania dla przedsiębiorstw społecznych, lub jedno i drugie. Kapitał własny może być zapewniony m.in. w postaci otwartych udziałów kapitałowych, cichych udziałów, pożyczek akcjonariuszy oraz kombinacji różnych rodzajów udziałów kapitałowych wyemitowanych na rzecz inwestorów.

3. Warunki udzielania mikrokredytów bezpośrednio lub pośrednio wspieranych w ramach tej osi, np. stopy procentowe, odzwierciedlają korzyści płynące ze wsparcia i są uzasadnione w stosunku do zagrożeń i faktycznych kosztów finansowania wynikających z udzielenia kredytu.

4. Zgodnie z art. 140 ust. 6 rozporządzenia finansowego roczne spłaty wygenerowane za pośrednictwem danego instrumentu finansowego przydzielają się do tego instrumentu finansowego do dnia 1 stycznia 2024 r., natomiast dochody ujmowane są w budżecie ogólnym Unii po odliczeniu kosztów i opłat z tytułu zarządzania. W przypadku instrumentów finansowych ustanowionych już w wieloletnich ramach finansowych na okres 2007-2013 roczne spłaty i dochody wygenerowane w ramach transakcji rozpoczętych w poprzednim okresie przydzielają się na instrument finansowy w bieżącym okresie.

5. W momencie wygaśnięcia umów zawartych z podmiotami, o których mowa w ust. 1, lub po zakończeniu okresu inwestycyjnego wyspecjalizowanego instrumentu inwestycyjnego, saldo należne Unii jest wpłacane do budżetu ogólnego Unii.

6. Podmioty, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz, w stosownych przypadkach, zarządzający funduszem zawierają pisemne umowy z publicznymi i prywatnymi podmiotami, o których mowa w art. 28. W umowach tych określa się obowiązki, zgodnie z którymi publiczni i prywatni usługodawcy są zobowiązani do korzystania ze środków udostępnionych w ramach osi mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej zgodnie z celami określonymi w art. 26 oraz do dostarczania informacji do celów sporządzania rocznych sprawozdań z realizacji działań przewidzianych w art. 31.

Artykuł 31

Sprawozdania z realizacji działań

1. Podmioty, o których mowa w art. 30 ust. 1 oraz, w stosownych przypadkach, zarządzający funduszem przedstawiają Komisji roczne sprawozdania z realizacji działań, zawierające informacje na temat działań objętych wsparciem, ich realizacji finansowej, przydziału i dostępności finansowania i inwestycji, z podziałem na sektor, obszar geograficzny i rodzaj beneficjenta. W sprawozdaniach tych określa się również przyjęte i odrzucone wnioski w odniesieniu do każdego celu ogólnego oraz umowy zawarte z danymi podmiotami publicznymi i prywatnymi, finansowane działania i ich wyniki, w tym pod względem ich skutków społecznych, tworzenia miejsc pracy i trwałości przyznanego wsparcia. Komisja przekazuje te sprawozdania do informacji Parlamentowi Europejskiemu.

2. Informacje przedstawiane w powyższych rocznych sprawozdaniach z realizacji działań są włączane do sporządzanych co dwa lata sprawozdań z monitorowania, o których mowa art. 12. Sprawozdania z monitorowania obejmują informacje

zawarte w rocznych sprawozdaniach, o których mowa w art. 8 ust. 2 decyzji nr 283/2010/UE, szczegółowe informacje o działaniach komunikacyjnych oraz informacje na temat komplementarności z innymi instrumentami Unii, w szczególności EFS.

TYTUŁ III

PROGRAMY PRAC I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 32

Programy prac

Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające programy prac obejmujące trzy osie. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 36 ust. 3.

W stosownych przypadkach, programy pracy obejmują okres kolejnych trzech lat i zawierają opis działań, które mają być finansowane, procedury wyboru działań, które mają być wspierane przez Unię, zasięg geograficzny, grupę docelową oraz orientacyjne ramy czasowe realizacji. Programy prac obejmują również wskazanie kwoty przydzielonej na każdy cel szczególony i odzwierciedlają realokację środków zgodnie z art. 33. Programy prac wzmacniają spójność programu poprzez wskazanie powiązań pomiędzy trzema osiami.

Artykuł 33

Realokacja środków pomiędzy osiami i na poszczególne sekcje tematyczne w ramach osi

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 34 w celu realokacji środków pomiędzy osiami i na poszczególne sekcje tematyczne w ramach każdej osi, które przekraczałyby orientacyjną kwotę określoną w każdym poszczególnym przypadku o więcej niż 5 % i do 10 %, jeżeli wymagają tego rozwój sytuacji w kontekście społeczno-ekonomicznym lub wyniki oceny śródkresowej, o której mowa w art. 13 ust. 1. Realokacja środków na sekcje tematyczne w ramach każdej osi odzwierciedlony jest w programach prac, o których mowa w art. 32.

Artykuł 34

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 33, powierza się Komisji na okres siedmiu lat od dnia 1 stycznia 2014 r.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 33, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja ta staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 33 wchodzi w życie tylko wtedy, kiedy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub kiedy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 35

Dodatkowe środki wykonawcze

Środki konieczne do realizacji programu, jak kryteria oceny programu, także te dotyczące opłacalności i uzgodnień w zakresie rozpowszechniania wyników i ich przekazywania, przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 36 ust. 2.

Artykuł 36

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 37

Środki przejściowe

Działania, o których mowa w art. 4, 5 i 6 decyzji nr 1672/2006/WE, rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2014 r., będą

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 11 grudnia 2013 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
M. SCHULZ
Przewodniczący

nadal regulowane tą decyzją. W przypadku tych działań Komisję wspomaga komitet, o którym mowa w art. 36 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 38

Ocena

1. Ocena końcowa, o której mowa w art. 13 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, obejmuje ocenę końcową przewidzianą w art. 9 decyzji nr 283/2010/UE.
2. Komisja przeprowadza szczegółową ocenę końcową działań zrealizowanych w ramach osi mikrofinansów i przedsiębiorczości społecznej nie później niż w terminie jednego roku od wygaśnięcia umów z podmiotami.

Artykuł 39

Zmiany do decyzji nr 283/2010/UE

W decyzji nr 283/2010/WE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 5 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W momencie zakończenia okresu ważności Instrumentu saldo należne Unii Europejskiej jest udostępniane do celów mikrofinansowania i wspierania przedsiębiorstw społecznych, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1296/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie Programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych („EaSI”) (*).

(*) Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 238”;

- 2) w art. 8 uchyla się ust. 3 i 4.

Artykuł 40

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
